

Gerd Leers moet vooral

#Migratie Hij doet 'geen spat' af van eerdere uitspraken: immigratie is een verrijking voor de samenleving. Ook al is er een recordaantal migranten binnengekomen, minister Gerd Leers (Immigratie en Asiel) laat zich niet opjagen door de PVV. 'Had ik voor Mauro de zaak opgelost, dan had de volgende week hier Paco gestaan, Taco en noem ze allemaal maar op.'

Camil Driessen
Peter Wierenga

Zullen we meten beginnen met de disclaimer?
'Wat is de disclaimer?'

Nu alvast de negatieve kanten van immigratie benadrukken. U zegt dat uw missie het positieve beeld van migratie onderstrepen is, maar de laatste keer dat u dat deed werd u teruggefloten.
'Nee, dat is niet zo. Dat zie ik heel anders.'

In zijn eerste jaar als minister voor Immigratie en Asiel kwam Gerd Leers geregeld in botsing met Geert Wilders en de PVV. Toen hij in het herfstnummer van partijblad *Christen Democratische Verkenningen* in een genuanceerd interview immigratie 'een verrijking voor de samenleving' noemde, en 'hard nodig om de economie draaiende te houden', reageerde Wilders gebeten. Leers was op het matje geroepen, zo leek het, hij moest zijn woorden terugnemen, ook publiekelijk bij Pauw & Witteman.

'Ik hou dat verhaal overeind en neem er geen streep van terug. Er was discussie over één zin. Kijk, we nemen maatregelen om kansloze immigratie te voorkomen en die zullen leiden tot een substantiële daling. Ik heb in het artikel gezegd: die daling is wat mij betreft een uitkomst en geen primaair doel. En daar is de gedoogpartner op aangeslagen en die heeft gezegd: wacht eens even, u hebt in het regeerakkoord getekend voor een vermindering en de suggestie blijkt hieruit dat u die vermindering niet deelt.'

Voor u is dat een bijkomstigheid. 'Natuurlijk deel ik die vermindering, als resultaat én als streven, alleen deel ik het niet in de beleving die de PVV beleeft: namelijk een vermindering van zoveel procent niet-westerse allochtonen.'

Wilders twitterde 'CDA-onzintekst' over het interview.

'Ja, dat moet hij weten. Dat vind ik dus niet, daarom hou ik er aan vast en doe ik dat met stevigheid. Ik ben het hartstikke eens met de vermindering van kansloze immigranten, want we zijn die mensen nu aan het inburgeren en dat kost al ongelooflijk veel moeite. Dan moeten er niet nog een heleboel bij komen. Maar ik blijf hier

overeind houden dat je niet alle immigranten over een kam moet scheeren, ik bestrijd dat immigratie als zodanig niet wenselijk zou zijn. Niet iedere immigrant is slecht. Sterker nog: we hebben migranten nodig. Je moet de goede migranten zien binnen te halen.'

Wie zijn de goede migranten?

'Mensen die een bijdrage leveren aan onze samenleving. Migrant die naar Nederland komen met kwaliteiten die wij zelf hartstikke nodig hebben. Ik vind dat het nu ook tijd wordt om te kijken naar wat mensen voor ons kunnen betekenen.'

U gebruikt uitersten. Het goede voorbeeld is de Afghaanse arts, het kansloze voorbeeld iemand 'drie hoog achter'. Daartussen zit een grote groep die in een fabriek werkt of schoonmaker is en zo iets voor Nederland betekent.

'Daar sta ik niet unaniem negatief tegenover. En het is niet zo dat er alleen maar kennismigrant zijn en daarnaast armzalige, kansloze anderen.'

'Niet unaniem negatief' klinkt nogal zuinig voor iemand die de missie heeft het positieve beeld van migratie te onderstrepen. Wat vindt u nou van die 'arbeiders'?

'Daar is op zich niks mis mee, mits ze aan de kwaliteitseisen voldoen die we met elkaar stellen. Dat ze Nederlands spreken en meedoen in onze samenleving. Ik ben opgegroeid in de jaren '50, '60 in Limburg toen de mijnbouw actief was. Toen had je daar Polen, Hongaren, Tsjechen, Roemenen en die vormden een fantastische gemeenschap. Dus alleen al uit eigen ervaring kan ik niet negatief zijn.'

Er zijn nieuwe immigratiecijfers, een record. De PVV is not amused.

'Ik moest wel lachen toen ik dat hoorde. Alsof ik hier ergens achter een van die deuren een knop heb waarvan ik kan zeggen: nou, die draai ik nu wat steviger aan en morgen hebben we minder migranten. Kijk, het is zonder meer een positieve ontwikkeling dat we mogen vaststellen dat Europa – met zijn vrij verkeer van personen, goederen en diensten – werkt. Als je naar de cijfers kijkt, zien we dat met name de Polen, de Duitsers, de Belgen het leeuwendeel uitmaken van onze migranten die binnenkomen. Het is natuurlijk belachelijk om daarmee te zeggen: we moeten van die aantallen af. Dat is niet realistisch.'

Maar er komen ook kansloze Polen binnen.

'Ja, dat is waar, daar vecht collega Kamp tegen. Maar Polen mogen hier de arbeidsmarkt op. Dat kun je misschien wel onder de cijfers van migratie begrijpen, maar daar kan ik niks aan doen. Dat is nou namelijk Europa. We kunnen er wel wat aan doen als ze overlast geven of als er een toeloop komt op de uitkeringen.'

Toch, de immigratiecijfers zijn niet rooskleurig. Gezinshereniging is gestegen, en de PVV 'eiste' vorige week dat in 2012 de eerste resultaten zichtbaar zijn.

'Daar kan ik me niet door laten opjagen. Die reactie laat ik volledig aan de PVV. Als de PVV al na een jaar van dit kabinet resultaten wil zien, waarvan ze zeggen het moet minstens de helft zus of minstens de helft zo, dan denk ik dat het niet realistisch is om dat te eisen. Misschien dat ik dat heel nuchter bekijk, en anderen heel opgewonden. Maar als een boer meer maïs wil, dan zal ie eerst moeten ploegen, zaaien en zorgen dat het gaat groeien.'

U bedoelt dat de PVV wat meer geduld moet hebben?

'Zeker, de maatregelen uit het regeerakkoord moeten eerst nog door het parlement en ingevoerd worden. Die vreemdelingenrapportage waar iedereen hoteldebotel van is, slaat op het eerste half jaar van 2011. Weet je hoe lang dit kabinet er toen zat?'

Twee, drie maanden.

'Ja. Hier! (Leers zet zijn wijsvinger tegen zijn hoofd) Het is toch gewoon te gek voor woorden om dan te zeggen: we gaan even kijken of het allemaal al lukt. Dat is toch niet realistisch?'

U heeft gezegd dat het 'onzinnig' is om u op cijfers af te rekenen, met allemaal factoren die buiten uw macht liggen. Waar wilt u dan wel op afgerekend worden?

'Op het regeerakkoord: een substantiële vermindering. Maar daar moet je wel de maatregelen eerst voor implementeerd hebben. Neem de groep die hier vanwege gezinshereniging naartoe komt, daarvan hebben wij gezegd dat we het hoepeltje verkleinen waar ze doorheen moeten springen.'

'Ach jee', klinkt de zogenaamd verbaasde kreet van Leers. We gaan het hebben over zijn hoofdrol in de kwestie die Nederland de afgelopen

weken op zijn kop zette. Ondanks een nationale golf van verontwaardiging besloot de minister geen verblijfsvergunning te geven aan de Angolese asielzoeker Mauro die hier al negen jaar bij pleeggezin woont.

Had voorkomen kunnen worden dat de Mauro-zaak zo groot werd?

'Laat ik een citaat nemen van de gachte afgevaardigde de heer Spekman: 'U bent een lafaard'. Als er nu een ding niet is wat ik mezelf in dit dossier mag verwijten, is dat ik laf ben geweest. Integendeel. Het was het makkelijkst van alles geweest als ik met een discretionair besluit dit probleem van tafel had gehaald. Dat was zo makkelijk geweest. Dan was ik een gevierde held geweest, of niemand had het geweten.'

'Alsof ik een ijskonijn ben, een diepvrieskist of een man met een stenen hart', was de openingszin in een ingezonden brief van Leers over de Mauro-kwestie aan regionale dagbladen. Afgelopen jaar benadrukte hij meer dan eens 'integer' te handelen. Toen de discussie speelde over het verwerterde Afghaanse meisje Sahar die uiteindelijk mocht blijven, zei hij: 'Haar pijn heb ik ook geleden.'

Waarom legt u die emoties zo op tafel?
(enigszins cynisch) 'Ik zal het nooit meer doen.'

U legt ze er wel érg dik op.

'Luister. Het is omdat ik wil aantonen dat deze materie niet alleen op een technocratische manier is op te lossen. Omdat het mij natuurlijk ook beroert. Van de andere kant ben ik niet ingehuurd om alleen maar mijn gevoelens na te rennen, maar om de integriteit van het beleid te waarborgen en na te denken hoe kunnen we dat beter maken – daar heb ik die menselijke gevoelens bij nodig, bij dat beter maken.'

U maakt zich kwetsbaar, zo van Leers kan niet slapen, maar die jongen moet het land uit.

(lacht) 'Ik slaap goed hoor. Deze portefeuille is ontzettend lastig. Ik wil het op mijn manier doen, met mijn eigen persoonlijkheid. Dat het af en busst en kraakt en piept is duidelijk. Maar deze portefeuille moet je niet door een technocraat laten doen. Had ik voor Mauro de zaak opgelost, had de volgende week hier Paco gestaan, Taco en noem ze allemaal

maar op en dat vind ik niet fair. Betrouwbaarheid is voor mij het allerbelangrijkste.'

U heeft bij Mauro twee keer gezegd: ik ga er nog naar kijken. Dat scheidt verwachtingen.

'Dat is misschien wel iets wat ik geleerd heb. Achteraf zeg je: daar roep je ook hoop mee op, dat er nog een kans was. Maar een grote politieke meerderheid vroeg erom. Ook CDA en VVD wilden dat alles verkend werd,

De jongen

Gerardus Bernardus Maria Leers werd in 1951 geboren in Kerkrade en groeide op in Brunssum. Hij studeerde in Nijmegen.

Het Tweede Kamerlid

Van 1990 tot 2002 was Leers Kamerlid voor het CDA en richtte hij zich op economische zaken, verkeer en waterstaat en ruimtelijke ordening.

De burgemeester

Van 2002 tot 2010 was Leers burgemeester van Maastricht. Hij moest aftreden vanwege een affaire rond zijn vakantievilla in Bulgarije.

lachen om de PVV

Gerd Leers:
‘Ik zie mijzelf
in een positie
waarin ik een
kans heb om iets
te veranderen.
In een spannende
periode, die
misschien heel
beperkt zal zijn
van duur.’ KLAAS
JAN VAN DER WEIJ

dat kan ik toch niet negeren?’

Er gaan verhalen dat u nog hebt gekeken naar een regeling à la Sahar voor alle ‘Mauro’s’.
‘Zeker.’

En dat dit niet mocht van de PVV, gesteund door de VVD...

‘Om een regeling te maken à la Sahar moet er ook een politieke meerderheid zijn. Ik kan me heel goed voorstellen dat de weerstand groot is om

elke keer de oplossing te zoeken in een regeling. Ik heb het voorbeeld gegeven van een kameel met zeven bulen: zo gauw we een geval niet kunnen oplossen, bedenken we een regeling. Daar moet je voor uitkijken. Ik ben zelf tot de conclusie gekomen dat het heel willekeurig is, want waar leg je de grens? Waarom iemand die niet in een pleeggezin is opgegroeid niet die kans geven?’

Wij weten uit verschillende bron-

nen dat u zo’n regeling wel degelijk hebt voorgesteld.

‘Ik heb alle mogelijkheden bekeken en besproken.’

Ook met Fritsma van de PVV?

‘Alle opties zijn besproken, ik ben daar heel helder in. Ik heb ze ook in het besloten overleg met de Kamer gedeeld. Daar kreeg ik zelfs waardering voor, voor de open manier waarop ik alles besproken heb. En voor- en nadelen aan de orde heb gesteld.’

U werd kwaad toen gezegd werd: u loopt aan de leiband van Wilders.

‘Nou, kwaad over één ding. Namelijk de suggestie dat Wilders verboden zou hebben om discretionair te gaan op dit punt. Dat is niet zo. Dat laat ik mij door niemand zeggen.’

Ontspant u zich wel een beetje, zo in uw eentje in Den Haag?

‘Ik probeer te sporten, op vrijdag en dinsdag.’

‘In een klein clubje met Mark Rutte, Fred Teeven, Paul de Krom en Frans Weekers. Hartstikke fijn.’

Als het gesprek er op zit, komt de minister terug op zijn motivatie om het kabinet in te gaan. ‘Ik zie mijzelf in een positie waarin ik een kans heb om iets te veranderen. In een spannende periode, die misschien ook heel beperkt zal zijn van duur. Er zijn geen makkelijke oplossingen, het zal blijven schuren...’

De held

Als burgemeester was de daadkrachtige Leers populair. Hij pakte woonwagencamp Vinkenslag aan en zette overlastgevers hun wijk uit.

De buitenstaander

Burgemeester Leers wilde legalisering van softdrugs. Toen Verdonk minister was waarschuwde hij voor ‘vreemdelingenfundamentalisme.’

De lafaard

Als minister ligt Leers vaak onder vuur. PvdA'er Spekman noemde hem een ‘lafaard’ en Wilders sommige uitspraken een ‘beetje dom.’

